

Utlåtande 2005:15 RVII (Dnr 325-1251/2004)

Brottsförebyggande arbete

Motion av Kristina Axén Olin (m) (2004:13)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Motion (2004:13) av Kristina Axén Olin (m) om brottsförebyggande arbete anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Kristina Axén Olin (m) har i motion (2004:13), *bilaga 2*, föreslagit att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett centralt brottsförebyggande råd. Detta är enligt Kristina Axén Olin ett sätt att sätta stadens brottsförebyggande mer i centrum. Hon föreslår att det centrala rådet inrättas direkt under kommunstyrelsen och får befogenheter att ”verkställa beslut runt om i hela staden”. Rådet skall dels bestå av ledamöter från kommunstyrelsen och dels av förvaltningschefer. I motionen refereras till de olika brottsförebyggande råd som inrättats i Stockholms län och som uppges fungera mycket skiftande. En gemensam brist är att de inte har tillräcklig makt att verkställa nödvändiga insatser. Genom att införa ett centralt råd menar Kristina Axén Olin att arbetet i hela staden får samma inriktning och att möjligheten att åstadkomma resultat förbättras.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden, stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Liljeholmen.

Stadsledningskontoret anser att socialtjänstnämnden bör utvärdera den nuvarande organisationen och lämna förslag på vilka uppgifter som bör finnas på olika nivåer i staden. Vidare anser stadsledningskontoret att de synpunkter som framförs i motionen bör tas i beaktande.

Socialtjänstnämnden anser att det sannolikt krävs ett centralt brottsförebyggande råd för att ge strategin genom Precens, som definierar och systematiserar brottsförebyggande arbete, nödvändig förankring i stadsdelarna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att ett eventuellt inrättande av ett centralt brottsförebyggande råd inte utesluter behovet av de lokala råden och dess möjligheter att engagera de lokala krafterna.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd anser att ett centralt råd skulle få svårt att uppbåda ett liknande engagemang som ett på lokal nivå. Utan det lokala engagemanget riskerar brottsförebyggande åtgärder att vila på ett uppifrånperspektiv som kanske inte överensstämmer med de insatser som verkligheten kräver.

Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att Stockholms stad är i behov av ett centralt brottsförebyggande råd såväl som lokala brottsförebyggande råd. Nämnden anser att ett centralt brottsförebyggande råd skulle kunna kvalitets-säkra det brottspreventiva arbetet både vad gäller organisation som teori.

Mina synpunkter

Utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet i staden är en prioriterad uppgift. Det måste dock understrykas att merparten av det brottsförebyggande arbetet ligger utanför rättsväsendets ansvarsområde. Den mest grundläggande frågan är en bevarad och utvecklad välfärd. Skola, omsorg, arbete och bostäder är prioriterade frågor i det långsiktigt förebyggande arbetet. Kultur, idrott och möjlighet till meningsfull fritidssysselsättning är också mycket viktigt. Att ha makt och inflytande över sitt liv och samhället i stort är ytterligare en nödvändig brottsförebyggande komponent.

I kampen mot kriminalitet fyller det brottsförebyggande arbetet en mycket viktig funktion och det är nödvändigt att staden kan utveckla detta. Former för samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar men även polis och ideella föreningar måste byggas upp. De lokala stadsdelsnämndsanknutna brottsförebyggande råden ska fungera som arenor för sådana samverkansformer. Jag

delar motionärens uppfattning att de lokala råden har utvecklats olika mycket i olika stadsdelar och en fortsatt utveckling är nödvändig. Det är på den lokala nivån som tyngdpunkten i stadens brottsförebyggande arbete ska ligga.

Till det lokala arbetet måste knytas en central strategi. Socialtjänstnämnden har ett uppdrag i budget 2005 att ta fram en stadsövergripande brottsförebyggande strategi för staden. Strategin utvecklas på socialtjänstförvaltningens enhet Precens (Stockholms stads centrum för drog- och brottsprevention) och syftet är att skapa en strategi som ska genomsyra det brottsförebyggande arbetet i staden, underlätta sådant arbete och ge stadens aktörer ett instrument för såväl kortsiktigt som långsiktigt arbete för att reducera brottslighet och skapa trygghet i Stockholms stad.

Arbetet ska granskas av ett centralt brottsförebyggande råd. Som ett inledande steg i arbetet har en styrgrupp under 2004 inlett diskussioner om utformningen av den brottsförebyggande strategin. Styrgruppen består av majoritets- och oppositionspolitiker från staden under ledning av socialborgarrådet och med representanter från samtliga partier i kommunfullmäktige. Till styrgruppen är kopplad en referensgrupp bestående av tjänstemän i ledande befattningar från staden och polismyndigheten i länet. Dessutom följs och kommenteras arbetet av kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet, lokala brottsförebyggande aktörer i staden och av brottsförebyggande rådet (BRÅ). Styr- och referensgruppernas diskussioner kommer att leda fram till den slutliga utformningen av ett centralt brottsförebyggande råd. Beslut om inrättande av detta råd beräknas fattas i kommunfullmäktige första kvartalet 2005.

Förutom inrättandet av Brottsprevention Stockholm har en inventering av det lokala brottsförebyggande arbetet i staden påbörjats. I samband med denna inventering görs också en förfrågan om vilka behov som finns i stadens stadsdelsarbete när det gäller det brottsförebyggande arbetet i syfte att säkra kopplingen mellan det centrala och det lokala arbetet. Beskrivningar av nationella riktlinjer för och erfarenheter av brottsförebyggande arbete, strategier från andra (främst nordiska) storstäder, ekonomiska vinster med brottsförebyggande arbete och beskrivningar av Stockholms situation när det gäller brottslighet och trygghet m.m. kommer tillsammans med ovan beskrivna dokument utgöra underlaget för den strategi som blir slutresultatet av arbetet. Strategin kommer att behandlas i fullmäktige under 2005.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Mikael Söderlund* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anför följande.

I motionen föreslås att staden ska inrätta ett centralt brottsförebyggande råd. Bakgrunden är givetvis den alarmerande brottsutvecklingen i Stockholm de senaste åren. Våld och skadegörelse har blivit allt vanligare, fler och fler stockholmare drabbas och blir brottsoffer.

Den uppkomna situationen beror i hög grad på den socialdemokratiska regeringen och dess konsekventa nedprioritering av Sveriges polisverksamhet. I budget efter budget har socialdemokraternas anslag till polis och rättsväsende inte varit tillräckliga för att möta en allt grövre och bättre organiserad brottslighet. Eftersom brottsbekämpningen i huvudsak är en statlig angelägenhet har detta fått förödande konsekvenser för människors trygghet.

Kommunernas roll i kampen mot brottslighet är idag begränsad till att bidra med det brottsförebyggande arbetet. För detta i och för sig mycket viktiga arbete har staden hittills haft några lokala brottsförebyggande råd. Genomgående har dock arbetet i dessa lokala råd hämmats av att det där inte funnits någon beslutsförhet. Arbetet som nu pågår för att tillskapa ett centralt organ kan vara ett steg på vägen för att uppnå det som efterfrågas i motionen – nämligen ett exekutivt råd direkt underställt kommunstyrelsen.

Det absolut viktigaste nu är att gå från ord till konkret handling. Det behövs inga ytterligare dokument med luddiga strategier. Ska staden kunna göra något för att förebygga den brottslighet som regeringen inte klarar av att bekämpa, behövs ett organ som snabbt kan fatta beslut om konkreta insatser. I borgarrådets svar på motionen saknas denna tydlighet. Motionen bör bifallas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2004:13) av Kristina Axén Olin (m) om brottsförebyggande arbete anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört i utlåtandet.

Stockholm den 12 januari 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Margareta Olofsson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Sten Nordin, Mikael Söderlund och Kristina Alven-dal* (alla m) och *Lotta Edholm och Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföra följande.

Lokala brottsförebyggande råd bör finnas i alla stadsdelsnämnder. Det konkreta brottsförebyggande arbetet sker med fördel lokalt då olika lokala aktörer besitter olika typer av information. Genom samverkan kan åtgärder utformas som får positiv effekt.

En central brottsförebyggande strategi och ett centralt brottsförebyggande råd bör också etableras. En central strategi bör innefatta grundläggande riktlinjer om hur staden ser på det lokala brottsförebyggande arbetet. I denna strategi bör ingå att uppmana alla stadsdelsnämnder att utveckla lokala brottsförebyggande råd. Lokala brottsförebyggande råd som administreras av stadsdelsnämnderna bör kunna stärkas i sin roll om de ingår i ett nätverk av råd som rapporterar direkt till ett centralt råd utsett av kommunstyrelsen.

Stockholms stad har ett ansvar i att arbeta brottsförebyggande i samverkan med en rad aktörer, bland dem polisen. Mycket av det arbete som i dag utförs av exempelvis nattvandrande föräldrar och ungdomar är av stor betydelse för att öka människors trygghet på gatorna. Staden har tillsammans med exempelvis Lugna Gatan och andra frivilliga organisationer försökt bidra till att öka tryggheten i staden. Tyvärr görs dessa organisationers arbete ofta förgäves eftersom polisen inte har möjlighet att finnas tillgänglig i tillräcklig utsträckning.

ÄRENDET

Kristina Axén Olin (m) har i en motion (2004:13), bilaga 2, föreslagit att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett centralt brottsförebyggande råd. Detta är enligt Kristina Axén Olin ett sätt att sätta stadens brottsförebyggande mer i centrum. Hon föreslår att det centrala rådet inrättas direkt under kommunstyrelsen och får befogenheter att verkställa beslut runt om i staden. Rådet skall dels bestå av ledamöter från kommunstyrelsen och dels av förvaltningschefer. I motionen refereras till de olika brottsförebyggande råd som inrättats i Stockholms län och som uppges fungera mycket skiftande. En gemensam brist är att de inte har tillräcklig makt att verkställa nödvändiga insatser. Genom att införa ett centralt råd menar Kristina Axén Olin att arbetet i hela staden får samma inriktning och att möjligheten att åstadkomma resultat förbättras.

REMISSER

Motion 2004:13 om brottsförebyggande arbete är för synpunkter remitterat till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden, stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Liljeholmen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 20 april 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Socialtjänstnämnden har i uppdrag att ta fram en strategi för det brottsförebyggande arbetet i staden. Det är angeläget att en sådan strategi tas fram för att ge en riktning för den fortsatta utvecklingen av stadens brottsförebyggande arbete.

En viktig strategisk fråga är valet av organisation. Staden har hittills valt att fokusera det brottsförebyggande arbetet på stadsdelsnämnds nivå i samverkan med den lokala närpolisorganisationen och föreningslivet. Utgångspunkten har varit det nationella brottsförebyggande programmet Allas vårt ansvar (Justitiedepartementet, Ds 1996:59). Där betonas särskilt det lokala perspektivet. Detta perspektiv torde vara det viktigaste också för det framtida arbetet, dels eftersom de lokala förutsättningarna varierar och dels eftersom övriga aktörer inom föreningsliv och polis också representeras på denna nivå. Vidare är det stadsdelsnämnderna som inom de flesta verksamhetsområden ansvarar för stadens direkta kontakter med medborgarna. Detta behöver dock inte utesluta att vissa frågor vinner på att behandlas med ett stadsövergripande perspektiv. Det kan också finnas anledning att, liksom det anges i motionen, se till eventuella länsvisa perspektiv. Det är dock viktigt att beakta hur övriga intressenter i ett brottsförebyggande arbete kan representeras på olika nivåer och inte minst påverka

inom sina respektive ansvarsområden. Vid utformandet av organisation är det också viktigt att se till behovet av tydlighet och kostnader. Erfarenheter från andra brottsförebyggande råd bör tillvaratas.

Stadsledningskontoret anser att socialtjänstnämnden som en del i arbetet med förslaget till ny strategi bör utvärdera den nuvarande organisationen och lämna förslag på vilka uppgifter som bör finnas på olika nivåer i staden. Motionens förslag och synpunkter lämnade vid remisshanteringen bör tas i beaktande i samband med framtagandet av nämnda strategi. Beslut om framtida organisation av stadens brottsförebyggande arbete bör inte fattas innan strategin tagits fram.

Socialtjänstnämnden beslöt den 24 maj 2004 att överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Peter Lundén-Welden m.fl.* (m), ledamöterna *Ann-Katrin Åslund m.fl.* (fp) och tjänstgörande ersättaren *Maria Olin* (kd), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden *Margareta Olofsson m.fl.* (v), ledamöterna *Monika Lindh m.fl.* (s) och ledamoten *Christer Öhgren* (mp), bilaga 1.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande av den 24 maj 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningen har i uppdrag att bedriva stadsövergripande brottsförebyggande arbete. Under 2003 inledde och planerade Precens arbetet med att ta fram en brottsförebyggande strategi för staden. Bland annat genomfördes en inventering av det lokala brottsförebyggande arbete som bedrivs i stadsdelarna. Under 2003 bildades också ett nätverk för lokala brottsförebyggare i Precens regi.

Lokalt brottsförebyggande arbete

Vid inventeringen visade det sig att de brottsförebyggande råd som funnits längst har börjat hitta former för arbetet och dessutom börjat vinna mark när det gäller att höja prioriteten på det brottsförebyggande arbetet i stadsdelen de verkar i. I många stadsdelar är de lokala brottsförebyggande råden inne i en intensiv uppbyggnadsfas där några resultat ännu inte kan förväntas. Det krävs tid för att de olika aktörerna ska få en gemensam syn på problemen för att sedan nå fram till vad som ska prioriteras och genomföras. Det är givetvis viktigt att arbetet inte fastnar i denna fas.

Det är inte heller tanken med lokala brottsförebyggande råd att det är rådet som ska utföra de brottsförebyggande insatserna. På många håll i staden har det dock blivit så eftersom arbetet inte har givits prioritet i stadsdelens budget och rådet har därför fått söka finansiering utanför stadsdelen, från exempelvis den s.k. storstadssatsningen,

brottsförebyggande rådets medelstillelning m.m. Enligt bland annat departementspromemorian ”Allas vårt ansvar” (Ds1996:59) och skrivelsen ”Brott kan förebyggas! Utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet” (Skr. 2000/01:62) ska de aktörer som utgör rådet föra tillbaka rådets arbete i form av t.ex. kartläggningar till sina respektive organisationer och inordna det brottsförebyggande arbetet och tankegångarna i den ordinarie verksamheten. Rådet ska också kunna fungera som remissinstans när stadsdelsnämnden ska fatta beslut. I flera stadsdelar har det brottsförebyggande arbetet emellertid – precis som motionären påpekar – inte någon hög prioritet. Det finns inte ens ett lokalt brottsförebyggande råd i alla stadsdelar.

Den sammantagna bilden i stadsdelarna ser ut enligt följande. I 12 av stadsdelsförvaltningarna finns en samordnare/koordinator för det lokala brottsförebyggande arbetet. I åtta stadsdelsförvaltningar är det poliser som samordnar arbetet. Sammanlagt är tre polistjänster fördelade över dessa åtta stadsdelsförvaltningar. Två av poliserna har samordnaransvar för tre stadsdelsförvaltningar vardera, en polis har samordnaransvar för två. I de övriga fyra stadsdelarna med samordnare är det två stadsdelar som vardera finansierar en tjugondel av en tjänst för det lokala brottsförebyggande arbetet. De två resterande förvaltningarna har en halvtidstjänst vardera (således 1,10 tjänster utslaget över fyra stadsdelar). Totalt finns således 4,10 samordnartjänster tillsatta av polis och stadsdelsförvaltningar gemensamt för samordnandet av det lokala brottsförebyggande arbetet i 12 stadsdelsförvaltningar.

Brottsförebyggande strategi

Den brottsförebyggande strategi för staden som Precens nu arbetar med ska vara ett dokument som genomsyrar det brottsförebyggande arbetet i staden, som underlättar detta arbete och som ger stadens aktörer ett instrument för såväl kortsiktigt som långsiktigt arbete för att reducera brottslighet och skapa trygghet i Stockholms stad. För att framtagandet av strategin vetenskapligt ska följas och dokumenteras har ett samarbete med kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet inletts.

Strategin har en vetenskaplig utgångspunkt som bland annat definierar och systematiserar brottsförebyggande arbete. En strategi ska underlätta diskussionen både centralt och lokalt om prioriteringar och inriktning på arbetet. Strategin ska således verka för att det brottsförebyggande arbetet i staden får en gemensam inriktning och utgångspunkt och att detta arbete inordnas i den ordinarie verksamheten.

I diskussionerna om den brottsförebyggande strategins framtagande har ett centralt brottsförebyggande råd vid flera tillfällen diskuterats, särskilt i samtalen med deltagarna i den referensgrupp på förvaltningschefsnivå som bildats med anledning av arbetet. Det är sannolikt att det krävs ett centralt brottsförebyggande råd för att ge strategin nödvändig förankring i stadsdelarna. Det centrala rådets uppdrag kommer att utredas i samband med framtagandet av en brottsförebyggande strategi.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslöt den 15 juni 2004 att överlämna och återropa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande *Berit Kruse m.fl.* (s), ledamot *Ann-Christine Isaksson-Ketzel* (v) och ledamot *Birgitta Wosse* (mp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande *Fredrik Wallén* (kd), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av ledamot *Michael Wiklund m.fl.* (m) enligt följande.

Som vårt särskilda uttalande hänvisar vi till den remitterade motionen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 25 maj 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

I Hässelby-Vällingby inrättades hösten 2000 ett lokalt brottsförebyggande råd. I rådet ingår som ordförande stadsdelsnämndens ordförande, som förste vice ordförande närpolischefen och som andre vice ordförande stadsdelsnämndens vice ordförande, övriga ledamöter är stadsdelsdirektören, avdelningscheferna för Barn, ungdom och skola, IoF barn och unga, arbete och försörjning och Stadsdelsmiljö och teknik, samordnaren för brotts- & drogförebyggande frågor, Räddningstjänsten, representanter för företagarföreningar och representanter för fastighetsägarna samt Hyresgästföreningen.

Rådet har under de senaste åren hittat former för det brottspreventiva arbetet. Bl.a. genom att med bidrag från BRÅ har rådet hösten 2002 avsatt två dagar för att på internat konsolidera sig och lägga upp strategi för det fortsatta arbetet. En av dagarna föreläste docent Marie Torstensson Levander, docent i sociologi vid Lunds universitet och tidigare 13 år på polishögskolan, om brottsprevention. Hösten 2003 avsattes ytterligare två dagar kring samverkan mot brott och för att bygga nätverk med två angränsande stadsdelar och Järfälla kommun (Nätverk väst). Även denna gång medverkade Marie Torstensson Levander, nu kring ämnet brottsförebyggande nätverk i lokalsamhället. Under ett halvdagsseminarium inbjöds även övrig personal från förvaltningen till en föreläsning av Marie Torstensson Levander. Under hösten 2004 planeras ytterligare ett samverkansmöte med Nätverk väst.

Under det lokala rådet finns fem undergrupper, barn 0-5 år, barn 6-18 år, Kroniker, Trygghet i boendemiljö och trygghet i offentlig miljö. I grupperna medverkar representanter från de olika verksamheterna i stadsdelen samt minst en representant från det lokala rådet. I de olika grupperna kan även andra frågor, såsom exempelvis drogprevention hanteras. Vikten av det lokala arbetet och lokal samverkan har i dessa grupper tydligt visat sig,

Rådets och gruppernas arbete betraktas dock ännu inte fullt ut som en del av den ordinarie verksamheten. Det lokala brottspreventiva arbetet skulle kunna bedrivas mer effektivt genom att integreras i det ordinarie arbetet i verksamheterna, i de politiska processerna och styrsystemen. Arbetet består idag mest av sekundär-(riskgrupper) och tertiärpreventiva (vård och behandling) insatser, en satsning på de primärpreventiva (generella) insatser, både på social- och situationell nivå är därför viktigt.

Åtgärderna som vidtas bygger ännu sällan på systematisk kartläggning och utvärderade kunskaper utan ofta enbart på erfarenheter från den egna verksamheterna. Staden skulle här med ett centralt råd kunna vara en pådrivande part i utvecklingen av de lokala råden. Forskning, kunskapsutveckling och spridning av kunskap är några exempel på uppgifter för rådet. Ett underliggande kansli, skulle vara ett ytterligare stöd för de lokala råden och stadsdelarna.

Socialtjänstförvaltningen (Precens) arbetar för närvarande med framtagande av en brottsförebyggande strategi, för staden. Strategin ska verka för att det brottsförebyggande arbetet i staden får en gemensam inriktning. Det kan då också vara viktigt att ledningen i stadsdelarna och fackförvaltningarna får ett gemensamt råd att mötas i, och där centrala brottsförebyggande frågor kan behandlas.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att ett eventuellt inrättande av ett centralt brottsförebyggande råd inte utesluter behovet av de lokala råden och dess möjligheter att engagera de lokala krafterna. De lokala brottsförebyggande rådets uppgift bör vara att organisera, initiera, planera, stödja och följa upp det förebyggande arbetet, medan det centrala rådet skulle hantera de mer övergripande frågorna och vara ett stöd för de lokala råden i. För att undvika oklarheter kring ansvarsfördelningen mellan de lokala råden och ett eventuellt centralt råd, är det viktigt att tydligt definiera uppdrag och mål, innan beslut fattas om inrättande av ett centralt brottsförebyggande råd.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslöt den 25 maj 2004 att överlämna och återropa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 7 april 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

På Södermalm inrättades under våren 2003 ett lokalt förebyggande råd. I arbetet med detta råds uppbyggnad har kontakter tagits med olika organisationer och näringsidkare, utöver stadsdelsförvaltningarna och närpolisstationerna på Södermalm. Medverkar gör Södermalms baptistförsamling, KRIS, Söder mot narkotika, PRO, Hyresgästföreningen, Fastighetsägarna i Stockholm, Folksam, Fryshuset, ett antal restaurang- och butiksägare, företagarföreningar, parkeringsvakterna på Södermalm, en kriminolog från polisen, tjänstemän från stadsdelsförvaltningarna samt närpolisen i Katarina och Maria. Ordförandeskapet delas av stadsdelsdirektörerna i nära samarbete med närpolis- cheferna.

Styrkan i rådet är den lokala förankringen med ett stort deltagande från det lokala näringslivet, organisationer och boende. Bland annat har rådet bestämt att nätverk ska bildas, dels mellan butiksägare och dels mellan krogägare, för att komma tillrätta med snatteri, rån, fickstölder och krogrelaterat våld.

Under året som gått har en lokal inventering gjorts vad gäller brottligheten på Södermalm samt en mindre enkätundersökning för att fånga upp otrygghetsfrågor bland boende och verksamma i området. Utifrån denna inventering har sedan en organisation för rådets fortsatta arbete lagts, där hänsyn tagits till både boende, näringsidkare och besökare genom att dela in rådet i tre utskott – affärsutskottet, boendeutskottet samt gatuutskottet.

Ett centralt råd skulle enligt förvaltningens uppfattning få svårt att uppbåda ett liknande engagemang som ett på lokal nivå. Det lokala engagemanget har stor betydelse för att kunna genomföra lokala brottsförebyggande åtgärder. Utan detta lokala engagemang riskerar brottsförebyggande åtgärder att vila på ett uppifrånperspektiv som i sämsta fall inte ens överensstämmer med de insatser som verkligheten kräver.

Enligt förvaltningens uppfattning kan ett centralt råd vara betydelsefullt som ett stöd för frågor som uppstår i de lokala råden vilka kan kräva förändringar på övergripande kommunal eller nationell nivå eller där ett centralt råd kan ha större makt att genomdriva förändringar. Förvaltningen ser det som nödvändigt att staden behåller den lokala förankringen i det brottsförebyggande arbetet med lokala brottsförebyggande råd i stadsdelsområdena.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslöt den 22 juni 2004 att överlämna och återropa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Magnus Hellström* och ledamöterna *Anne Wompa* och *Daniel Somos* (alla m), bilaga 1.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 24 maj 2004 är i huvudsak av följande lydelse.

Brottsprevention bör ta sin grund i teoretiska kunskaper om anledning till varför brott uppstår och vad som kan motverka dess uppkomst.

Brottslighetens omfattning är en korrelation mellan individen, den sociala omgivningen (familjen, skolan, kamrater och fritid) och samhället. Individuella egenskaper som utgör en risk för att oönskade fenomen ska uppstå kan motverkas genom stärkande åtgärder för individen likväl som sociala omvärlds- och samhällsfaktorer.

Många beslut som fattas för samhället i stort påverkar de lokala förhållandena; beslut som påverkar arbetsmarknaden, bostäder, hälso- & sjukvård dvs den service som samhället erbjuder och som är de grundläggande mänskliga behoven och som tar sig uttryck i förskolor, skolor och andra verksamheter. Detta betyder att främst politiska beslut bör konsekvensbelysas ur ett brottspreventivt perspektiv.

För att motverka uppkomsten av oönskade fenomen i lokala sammanhang så måste den lokalt rådande problembilden ligga till grund för de insatser som skall ske. Detta betyder att generella beslut inte alltid kan fattas för de lokala förhållandena.

I Stockholms stad återfinns lokala brottsförebyggande råd i de flesta stadsdelsnämnder. I hela nationen är över 250 råd registrerade. Detta betyder inte att dessa är likriktade och/eller utför liknande arbetsuppgifter. Skillnaderna mellan dessa råd är stora. Anledningarna till detta är troligen flera; att brottsprevention är ett relativt nytt fenomen som har sitt ursprung i en ung vetenskap (kriminologi), skiftande kompetens inom området som dessutom kan leda till att begrepp definieras på olika sätt och att brottspreventiva arbetet prioriteras olika. På grundval av detta bör ett centralt brottsförebyggande råd kunna kvalitetssäkra det brottspreventiva arbetet både vad gäller organisation likväl som teori.

Detta betyder att Stockholms stad är i behov av ett centralt brottsförebyggande råd *och* lokala brottsförebyggande råd.

RESERVATIONER M.M.

Socialtjänstnämnden

Reservationen av vice ordföranden Peter Lundén-Welden m.fl. (m), ledamöterna Ann-Katrin Åslund m.fl. (fp) och tjänstgörande ersättaren Maria Olin (kd) är av följande lydelse.

Socialtjänstnämnden föreslås besluta följande.

1. Motionen bifalls.
2. Därutöver anför:

Såsom konstateras i motionssvaret från socialtjänstförvaltningen krävs det en samordning av det brottsförebyggande arbetet i Stockholm. Inrättandet av ett centralt brottsförebyggande råd skulle fylla den funktionen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Margareta Olofsson m.fl. (v), ledamöterna Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Christer Öhgren (mp) enligt följande.

Som förvaltningen anger i sitt utlåtande har ett stadsövergripande brottsförebyggande råd varit en central del i de diskussioner om brottsförebyggande strategi som förts i staden under en längre tid. Motionären själv har för övrigt varit involverad i dessa diskussioner. Ett första möte med styrgruppen för det brottsförebyggande arbetet, men arbetsnamnet Brottsprevention Stockholm, kommer att hållas i slutet av maj 2004. Forskare från kriminologiska institutionen i Stockholm kommer redan från början att delta i arbetet. Motionären är också en av ledamöterna i den tänka styrgruppen, varför intentionerna i hennes motion kan sägas vara uppfyllda.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Det särskilda uttalandet av ordförande Berit Kruse m.fl. (s), ledamot Ann-Christine Isaksson-Ketzel (v) och ledamot Birgitta Wosse (mp) är av följande lydelse.

Det lokala brottsförebyggande rådets uppgift är att utifrån lokala situationer i samarbete med närliggande stadsdelar och angränsande kommuner kraftfullt arbeta med olika insatser för att på ett tidigt stadium förhindra brott. Där behövs socialtjänst, skola,

fastighetsägare, företagare m.fl i det gemensamma arbetet och det behövs lokal kunskap om stadsdelen och dess invånare.

Det är kommunstyrelsens ansvar att följa upp och utvärdera stadsdelarnas arbete med det brottsförebyggande arbetet. Det vore högst olyckligt om ett centralt råd skulle ersätta de lokala råden. Alla goda insatser behövs, det handlar inte om antingen eller utan i så fall om både och.

Det särskilda uttalandet av vice ordförande Fredrik Wallén (kd) är av följande lydelse.

Vi vill understryka att vi inte ser något motsatsförhållande mellan ett centralt brottsförebyggande råd under kommunstyrelsen och ett lokalt brottsförebyggande råd i varje stadsdelsnämnd. Tvärtom bör de lokala brottsförebyggande råden som administreras av stadsdelsnämnderna kunna stärkas i sin roll om de ingår i ett nätverk av råd som rapporterar direkt till ett centralt råd utsett av kommunstyrelsen.

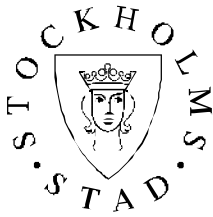
Riktlinjer, ramar och övergripande gemensamma mål för det brottsförebyggande arbetet i hela staden sköts sannolikt lämpligen i ett centralt råd. De lokala insatserna utförs däremot bäst lokalt.

Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservationen av vice ordföranden Magnus Hellström och ledamöterna Anne Wompa och Daniel Somos (alla m) är av följande lydelse.

1. Tillstyrka motionen och hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Därutöver som svar på remissen överlämna följande yttrande:

Under förra mandatperioden startades ett Lokalt Brotts- och drogförebyggande råd i Liljeholmen stadsdelsnämnd. Rådet är i första hand uppbyggt som ett samarbete mellan polis och stadsdelsförvaltning. I Liljeholmens Lokala BRÅ sitter polismästare, brottsförebyggande koordinator (från polisen), socialtjänstchef, brandmästare, landstingsrepresentant och stadsdelsdirektören som är rådets ordförande. Med i rådet finns också fyra förtroendevalda representanter från stadsdelsnämnden. Rådet arbetar i projekt och samarbetar beroende på projektets karaktär och målgrupper med berörda parter såsom exempelvis skolor, fritidsgårdar, Gatu- och fastighetskontor, föräldrar, bilister osv. Liljeholmens Lokala BRÅ fungerar mycket bra och har makt att verkställa nödvändiga insatser för att höja säkerhetsnivån och därmed förebygga brott. Man har redan lyckats med att genomföra ett antal brottsförebyggande projekt med gott resultat. Vi anser att alla stadsdelsnämnder i staden skulle vara ålagda att inrätta väl fungerande Lokala BRÅ och vi ser gärna att det inrättas ett Centralt BRÅ i staden som kan bidra till bättre struktur och samordning av det brottsförebyggande arbetet i staden.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2004:13

2004:13

Motion av Kristina Axén Olin (m) om brottsförebyggande arbete

De flesta är överens om det brottsförebyggande arbetets betydelse för att långsiktigt minska brottsligheten och förhindra nyrekrytering av människor som ägnar sig åt kriminell verksamhet.

Men tyvärr är det brottsförebyggande arbetet i staden ej prioriterat vilket är onödigt och dumdrigt eftersom brottslig verksamhet kostar i både ekonomiska resurser och mänskligt lidande. I Stockholm är det dessutom nödvändigt att öka det brottsförebyggande arbetet för att i någon mån parera de ständiga nedskärningarna av polisresurserna och rättsväsendet.

De olika brottsförebyggande råd som inrättats runt om i Stockholms län fungerar emellertid mycket skiftande. Undantag finns men generellt är utfallet av rådets arbete mindre bra i förhållande till avsatta resurser. En grundläggande orsak till denna otillfredsställande omständighet är att de brottsförebyggande råden inte har tillräcklig makt att verkställa nödvändiga insatser för att höja säkerhetsnivån och därmed förebygga brott. Många vittnar om att de brottsförebyggande råden kännetecknas av mycket prat men liten verkstad. Det händer helt enkelt för lite eller inget alls.

För att sätta stadens brottsförebyggande arbete mer i centrum bör därför istället ett kraftfullt centralt brottsförebyggande råd inrättas direkt under kommunstyrelsen. Ett råd med makt att verkställa beslut runt om i hela staden där ledamöterna hämtas dels från kommunstyrelsen, dels från förvaltningschefsnivå. Förutom möjligheten att åstadkomma resultat innebär också ett centralt råd att arbetet i hela staden kan få samma inriktning vilket vore väldigt fördelaktigt. En annan viktig aspekt är att brottsförebyggande arbete på detta sätt kan tillämpas mer frekvent vid genomförandet av beslut inom samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Mot bakgrund av ovan anförda hemställer jag

att fullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett centralt brottsförebyggande råd.

Stockholm den 15 mars 2004

Kristina Axén Olin